

ÜSTAMIZ TABİAT

Erdoğan SAKMAN

Üstamız Tabiat başlığıyla bu aydan itibaren yayınlamaya başladığımız tabiat haberlerinin amacı, hayvan ve bitkiler alemindeki ürün, yapı, işleyiş ve davranışları tanıtarak insanların bunlardan esinlenip, mekanik elektromekanik yapı ve düzenleri geliştirebilmelerine yardımcı olmaktır. Bu bilgilerin yararlı düzeylere ulaşması, hayvan ve bitkilerin yapı ve işleyişlerinin iyi bilinmesine, durum ve davranışlar arasındaki sebeplerin yeterince açıklanmış olmasına bağlıdır.

Bunların hazırlanmasında çok sayıda yabancı popüler dergi ve ansiklopediden yararlanmıştık. Bunların önemlilerini burada vermek istiyoruz. Böylece daha derinlemesine bilgi edinmek isteyen okuyucularımız, tabii yabancı dil bilmek koşuluyla bu kaynaklardan yararlanabilirler.

Dergiler

National Geographic Magazine (İng.)

Science Digest (İng.)

Science et Vie (Fra.)

Kosmos (Alm.)

Nature (İng.)

Discover (İng.)

Science (1970... 1991) (İng.)

P.M. Magazin (Alm.)

Kitaplar

Vitus B.Dröscher, "Überlebensformel," Deutsche Taschenbuch Verlag (DTV), 1979.

Vitus B.Dröscher, "Einn Krokodil Zum Frühstück," DTV, 1980.

Vitus B.Dröscher, "Weisse Löwen Müssen Sterben," Rasch und Röhring Verlag, 1989.

Vitus B.Dröscher, "Sie Turteln wie Die Tauben," Rasch und Röhring Verlag, 1988.

A.C. Campbell, "Mediterranean Sea," Hamlyn Guide, 1982.

Rod Patterson, "Snakes," Struik Pocket Guides, 1989, Cape Town.

John Skinner, "Mammals," Struik Pocket Guides, 1988, Cape Town.

YUSUFÇUK AŞKI

Beğendiği fakat önceden hamile kaldığı için çiftleşme isteği bulunmayan dişilere düşük yaptırıp arzularına ulaşan hayvanlar vardır. Başkasının yaptığı işi bu kadar acımasızca bozmak yerine insanların bulduğu sanılan halbuki yüzyıllardan beri hayvanların uyguladığı kurtaja başvurulur. Bunu yapanlardan biri de Boyalı Kız Böceği veya Yusufçuk'tur (Calopteryx virgo). Kuyruğundaki iki kancaısıyla erkek, dişiyi boğazından yakalar. Dişi de ayaklarıyla erkeğin kuyruğunu iyice sarar. Erkek duyargasındaki çıkıntılarını kullanarak

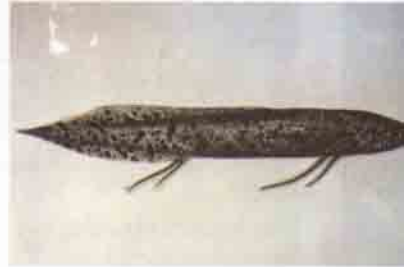
önce dişiyi başka erkeğin yerleştirmediği spermleri olabildiğince temizler sonra sperm açıklığındaki tohumlarını dişinin üreme açıklığına bırakır. Bu durum saatlerce sürdüğünden birlikte uçarlar ve dişi uygun yerlere döllenmiş taze yumurtalarını bırakır.

BİLGİN KEÇİ

Bezoar Keçisi (Capra aegagrus) ne zaman yılan tarafından ısırılrsa yaşadığı çevrede yetişen sütlegen türlerinden birini (Euforbia ricinus, E. euphorbia, E. mercurialis, E. andrachne, E. chrysophora, E. helio cospia, E. dulcis, E. cyparissias ve E. exigu) yiyerek kanına karışan yılan zehrini sütlegen sıvısındaki ÖFORBON sayesinde temizler. Günlük otlamaları sırasında sütlegeğe ağızını bile sürmez.

SUSUZ YAŞAYAN BALIK

Çiğerli balıklardan Afrika Balığı (Protopterus aethiopicus) dört yıl susuz yaşayabilir. İçinde yaşadığı su birikintisi aşırı hava sıcaklığı sebebiyle tamamen buharlaşınca, çamur içinde açtığı bir çukura kendini gömer. Nefeslenmek için ince bir kanalı açık bırakır. Bu kovuk zamanla kuruyarak sertleşir, fakat balığı yakıcı güneş ışınlarından korur. Yağmurlar başlayıp çukur su ile dolunca kovuğun çamuru yumuşayıp erir ve yuva bozulunca balık biriken su içinde hayatına yeniden devam eder.

(Devam edecek.)